

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО „АВТОР – ЧИТАТЕЛ“ КАТО ЛИНГВОКУЛТУРЕН ПРОБЛЕМ

Vassileva, Irena (2006) *Author-Audience Interaction. A Cross-Cultural Perspective*. St. Augustine: Asgard-Verlag. 270 стр. Том 316 от поредицата: Sprachen und Sprachenlernen, Band 316, editor: Heinrich P. Kelz

Диана Янкова

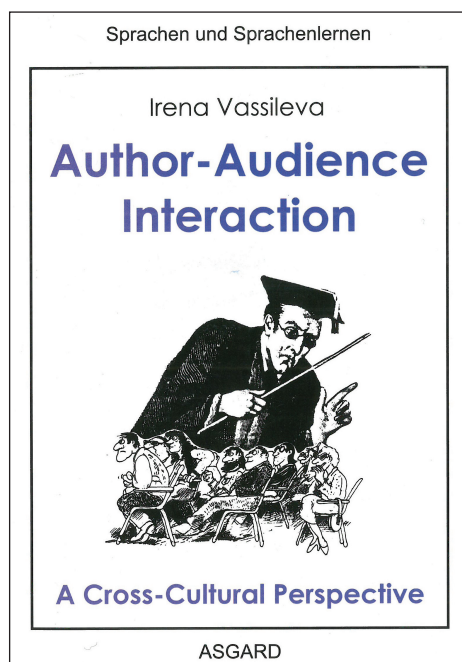
Нов български университет

Целта на разработката е да се изследват основните средства за осъществяване на контакт между автора и публиката и видовете използвана аргументация в английски, немски и български научни статии, доклади на конференции и научни дискусии в областта на лингвистиката.

Контрастивният анализ се основава на паралелна съпоставка на текстове, които са жанрово и тематично съпоставими. Изследването преминава през няколко етапа.

Първо, със статистически методи се установява степента на използване на „аз“ и „ние“ перспективата в научни статии в трите езика. Следва детайлен анализ на видовете речеви актове, в които се срещат съответните употреби. Съпоставката показва както универсални, така и специфични културни характеристики на авторския избор.

Второ, провежда се аналогичен анализ на начина, по който български и немски учени пишат и докладват на английски език. Резултатите се сравняват с вече установените параметри на англоговорещите, като се търси степента

на влияние на родния език и на родната научна култура на писане, както и възможните конфликтни точки / срив в комуникацията, до които биха могли да доведат установените разлики.

Трето, резултатите от горните анализи се сравняват с данни от анкета, проведена с представители на говорещи съответните езици. По този начин се проверява до каква степен учените осъзнават избора си на перспектива на писане и какви фактори определят този избор.

Четвърто, изследва се използването на английския и немския език като международни конферентни езици с фокусиране на вниманието върху стратегиите на аргументация, използвани от дискутиращите, както и тяхната езикова реализация.

Изследването се основава на корпуси от научни статии по лингвистика на английски, български и немски език, написани от носители на съответния език и публикувани във водещи списания и сборници със статии; научни статии, писани от българи и германци на английски език; доклади на научни конференции на британци, американци, германци и българи на английски език; доклади на германци на немски език; дискусии на доклади на английски и немски език.

В резултат на анализа се очертават основни комуникативни стратегии, използвани от авторите за осигуряване на диалога с публиката. Тези стратегии се осъществяват посредством конкретни езикови средства, които са подробно описани.

Обобщават се също и методите за персонализация на дискурса в различните езици и техните функции, като се предлагат възможни културологични и исторически обяснения на езиковите факти.

В заключението се засягат накратко проблемите на стила на докладване, на специфичните особености на междинния език на учените, за които английският не е роден език, на межкултурните влияния върху формирането на съответните научни стилове в зависимост от господстващите в различни исторически етапи идеологии.

Специално внимание се обръща на реализацията на интертекстовостта с оглед на изследваните феномени и по-специално с оглед на използването на мултимедиите при представяне на доклади. В тази връзка се поставя и въпросът дали хипертекстовите жанрове не биха довели до „изчезването на автора“ и размиването на понятието за авторство.

И накрая, но не на последно място по значение, се подлага на критика определението на понятието „дискурсивна общност“ (според Суейлз, 1990). В дефиницията се изхожда от презумпцията, че съществува разделение на научните дисциплини. В днешно време обаче наблюдаваме процес, обратен на този от края на XVIII и началото на XIX век, а именно – научните дисциплини все повече се сближават и преплитат, ключово понятие в съвременната наука е „интердисциплинарността“, решаването на научните задачи все

повече се осъществява от групи, състоящи се от представители на различни направления, които имат обща цел.

Така или иначе, ако останем верни на традиционното разбиране на понятието „дискурсивна общност“ в науката, би трябвало или да признаем съществуването на огромен брой малки общности, или да приемем, че дискурсивната общност вече не съществува. Засега по-реалистична би била позицията, че съществуват флукутиращи общности, обединени от временна обща цел, при което отделните учени принадлежат едновременно към поне няколко такива общности. Това се дължи не само на тенденциите към интердисциплинарност, но и на значително повишената мобилност на учените.

Как тогава функционира международното научно общуване? Както показва анализът на конферентните дискусии, научният дискурс има интерактивен характер, където значението се конструира посредством постоянен обмен между дискутиращите. Този факт демонстрира диалогичния, в смисъла на Михаил Бахтин, характер на академичното общуване като следствие на глобализацията.

Книгата като цяло, както и отделни части от нея, публикувани под формата на статии, са многократно цитирани.

AUTHOR-READER INTERACTION AS A LINGUOCULTURAL ISSUE

✉ **Prof. Dr. Diana Yankova**

Department of English Studies

New Bulgarian University

Sofia, Bulgaria

E-mail: diana_yankova@hotmail.com